

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตั้งแต่ประเทศไทยเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (2504-2509)จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (2530-2534) ปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่รัฐมุ่งแก้ไขเสมอมา ได้แก่ ปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบทโดยจะเห็นได้จากแผนพัฒนาชนบทและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-4 เน้นการพัฒนาระบบการบริการพื้นฐานของประเทศ อันได้แก่ การบริการด้านสาธารณสุข ปกศ สาธารณูปการ การขนส่งและการไฟฟ้าเป็นต้น โดยมีเป้าหมายให้เป็นพื้นฐานในการเพิ่มผลผลิตของประชาชนในชนบท ซึ่งการแก้ปัญหาโดยวิธีการดังกล่าวยังไม่สามารถขจัดปัญหาความยากจนในชนบทได้ รัฐจึงได้เปลี่ยนแนวนโยบายในการพัฒนาชนบทใหม่ กล่าวคือในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5-6 ได้เน้นการพัฒนาโดยมุ่งเป้าหมาย เน้นการพัฒนาคนให้เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ มีอาชีพ และมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาโดยส่วนรวมและเป้าหมายหลักก็มุ่งเน้นที่ประชาชนที่ยากจนในชนบท เพื่อให้ประชาชนในชนบทสามารถช่วยเหลือตนเองและชุมชนได้ นั่นคือการชี้ให้เห็นว่า ในการแก้ปัญหาความยากจนในชนบทองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ ตัวประชาชน หรือที่เรียกว่า ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources) เพราะคนในสังคมหนึ่งย่อมเป็นทั้งเป้าหมาย (Goals) และเป็นเครื่องมือ (Means) ในการพัฒนาประเทศ (โสภณ ภาพจน์, 2509 : 392) ในกระบวนการพัฒนาคนจะต้องกระทำในลักษณะพื้นฐานในการพัฒนาที่จะทำให้ประชาชนเชื่อถือตนเองว่า สามารถช่วยตนเองได้ กล่าวคือคนในชุมชนต้องเชื่อตนเองว่าช่วยตนเองให้มากที่สุดในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เพื่อให้เกิดการอยู่ดีกินดีของคนในชุมชนโดยส่วนรวม

กระบวนการที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคน เพื่อให้สามารถช่วยตนเองดังกล่าวแล้ว ก็โดยการให้การศึกษานอกระบบ คือการได้ปฏิบัติ โดยร่วมกันกระทำกิจกรรมโดยผ่านองค์กรของประชาชน ซึ่งเป็นองค์กรทางสังคม (Social Organization) เช่น กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ เป็นต้น และหากได้พัฒนาองค์กรดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพแล้วจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาชนบท ดังที่ ยูวัลน์ วุฒิเมธี (2528 : 40) ได้กล่าวว่า ถ้าเราสามารถพัฒนาองค์กรชาวบ้านให้เข้มแข็งแล้วการที่ชาวบ้านจะได้รับความรู้รับวิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ องค์กรจะเป็นจุดเริ่มต้นของการนำเอาความคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ ไปเผยแพร่ให้ชาวบ้านเข้าใจ เป็นตัวเชื่อมโยงให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และโครงการได้ถูกจังหวะ ถูกโอกาส และถูกต้องตามขีดความสามารถของชาวบ้าน ในที่สุดจะทำให้ประชาชนสามารถที่ช่วยตนเองในการแก้ปัญหาและการพัฒนาด้านอื่น ๆ ต่อไป

จากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น กรมพัฒนาชุมชนได้อาศัยหลักการตามวิถีทางสหกรณ์ ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ด้วยการสนับสนุนให้ประชาชนในชนบท รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้น สมาชิกกลุ่มยึดถือหลักการประหยัดและออม เป็นประจำสม่ำเสมอและเมื่อรวมตัวเป็นกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่นและมีเงินออมมากขึ้นแล้ว สมาชิกในกลุ่มก็จะใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ และพัฒนากิจกรรมกลุ่ม เช่น ศูนย์สาธิต การตลาด กิจกรรมยุงฉาง กิจกรรมธนาคารข้าว เป็นต้น ซึ่งเป็นการพัฒนาคน เศรษฐกิจและสังคมของชุมชนได้ดีขึ้น (กรมพัฒนาชุมชน เอกสารกองส่งเสริมและเผยแพร่, 2530)

ในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเพื่อแก้ปัญหาระบบเศรษฐกิจของประชาชนในชนบทนั้น กรมพัฒนาชุมชนได้ใช้แผนงานส่งเสริมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตโดยมีขั้นตอนในการแก้ปัญหา ดังที่ เพชร วงศ์ไพบ (2529, 41-45) ได้นำเสนอไว้ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ คือ

การขาดเงินออมหรือทุน แก้ไขโดยการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาจิตใจและสำนึกของคน และนำไปสู่การ

ออมทรัพย์ไว้เป็นกองทุนของตำบล

ข้อแห่ง แก้ไขได้โดยการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด เป็นธุรกิจ
รวมกันซื้อรวมกันขายของคนในชุมชน

ชายถูก แก้ไขได้โดยการจัดตั้งยุงฉาง เป็นธุรกิจรวมกันขาย เพื่อ
สร้างอำนาจต่อรองของประชาชน

อดอยาก แก้ไขได้โดยการจัดตั้งธนาคารข้าวขึ้นในหมู่บ้าน เพื่อคน
ฐานะดี ได้สงเคราะห์คนยากจน เป็นการลดช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวย

แนวคิดในการแก้ปัญหาของกรมพัฒนาชุมชน ตามแผนงานส่งเสริม
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากคำแนะนำและส่งเสริมของพัฒนากรทำให้
ประชาชนในตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้
ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบลเขาพังไกรขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2526
และได้ดำเนินการมีผลสำเร็จพอสมควร จนกระทั่งปัจจุบันมีเงินทุนสะสม
618,257 บาท (รายงานการประชุมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบล
เขาพังไกร) และสภาพปัจจุบันสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบล
เขาพังไกร ยังประสบปัญหาเกี่ยวกับการซื้อขายเพราะต้องซื้อสินค้าโดยผ่าน
พ่อค้าคนกลางทำให้ต้องซื้อสินค้าในราคาแพง ดังนั้นคณะกรรมการดำเนินงาน
ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและสมาชิกบางส่วน จึงมีแนวคิดที่จะขยาย
กิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด
เพราะการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด สมาชิกจะได้รับประโยชน์ คือ

1. ได้ซื้อสินค้าในราคาต่ำกว่าท้องตลาดเพราะจะได้รับเงินเฉลี่ย
คืนจากการซื้อสินค้า (ไม่จ่ายคืนผู้ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ฯ)

2. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทุกคนจะได้รับเงินปันผลจาก
กำไรของศูนย์สาธิตทุกปีตามมูลค่าหุ้นที่เกิดจากเงินฝากสะสม

3. ลดต้นทุนรายจ่ายในการซื้อของเครื่องใช้ในครอบครัว และลด
รายจ่ายในการจำหน่ายสินค้าหรือผลิตผลของตน (ยุวัฒน์ วุฒิมณี, 2529 :

แต่เนื่องจากศูนย์สาธิตการตลาดเป็นของสมาชิกทุกคน ฉะนั้นในการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดหากได้รับการยอมรับจากสมาชิกแล้วจะทำให้เกิดความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์สาธิตการตลาดจากสมาชิกสูง ซึ่งจะ เป็นแนวโน้มที่จะทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ดังนั้นการศึกษาเพื่อทำให้ทราบว่ามืองค์ประกอบอะไรบ้าง ที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นประโยชน์อย่างสูงต่อการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พัฒนาการและผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง "องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต"

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา "องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด" ผู้วิจัยได้อาศัยเอกสาร และงานที่เกี่ยวข้องดังนี้ คือ

1. ความหมายขององค์กรประชาชนและกลุ่มประชาชนต่าง ๆ ในชนบท อุดมการณ์ของสหกรณ์ การนำวิถีทางสหกรณ์มาพัฒนาชนบท ในรูปแบบของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และศูนย์สาธิตการตลาด
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทางด้านการยอมรับนวัตกรรม ของ โรเจอร์ (Rogers) ชูเมคเกอร์ (Shoemaker) ฮาร์เกสแตรนด์ (Hargestränd) สุเทพ สุนทรเกษม และดิเรก ถกชัชวาลย์
3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องการยอมรับหรือไม่ยอมรับสิ่งใหม่ ซึ่งเป็นนวัตกรรมทางสังคมหรือการจัดองค์กรทางสังคม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความหมายขององค์กรประชาชนและกลุ่มประชาชนต่างๆ ในชนบท

คำว่า "องค์กรประชาชน" (People's Organization) และ "กลุ่มประชาชน" (People's Group) กรมพัฒนาชุมชน (2531:13) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

องค์กรประชาชน (People's Organization) หมายถึง ประชาชนทั้งหน่วยสังคม ดังเช่น ประชาชนทั้งหมู่บ้าน หรือตำบล ที่รวมกันขึ้น เป็นศูนย์กลางของกิจการที่ประกอบขึ้นเป็นหน่วยในการวางแผน บริหารและ พัฒนาสังคม หมู่บ้านหรือตำบล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและ ป้องกันตนเอง (อพบ.) - และสภาตำบล (กสค.) ซึ่งเป็นองค์กรกลางของ ของประชาชนทั้งหมู่บ้านหรือตำบล ที่ทำหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวม

กลุ่มประชาชน (People's Group) หมายถึง ประชาชนส่วน หนึ่งของหน่วยสังคม หมู่บ้าน ตำบล เช่น เด็ก สตรี เยาวชน ผู้ประกอบ อาชีพเดียวกัน รวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ที่รวมกันขึ้นเป็นส่วน ประกอบย่อยของหน่วยสังคมใหญ่ ทำหน้าที่วางแผนบริหาร และพัฒนาสมาชิก ในกลุ่มของตนให้มีความสุขความเจริญ ได้แก่กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อการผลิต และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

อุดมการณ์ของสหกรณ์

อุดมการณ์ของสหกรณ์ คือ แนวความคิดที่เชื่อว่าจะแก้ปัญหาทาง เศรษฐกิจและสังคม ให้มีความอยู่ดีกินดีและมีสันติสุข โดยการประหยัด ช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2529 : 7)

ณรงค์ สิ่งประชา (2527 : 22) ได้กล่าวถึงอุดมการณ์ของ สหกรณ์ ไว้ว่า สหกรณ์ได้ถือกำเนิดมาจากความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจและ สังคมของมนุษย์ สืบเนื่องมาจากขาดสมรรถภาพ และขาดแคลนทุนรอนในการ

ประกอบอาชีพ ตลอดจนถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง และถูกบีบคั้นด้วยสภาวะที่เลวร้ายต่างๆ ฉะนั้นจึงได้มีผู้คิดหาวิธีขจัด และแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวให้หมดไป ซึ่งในที่สุดก็มีการพบว่สหกรณ์ (Cooperation or Cooperatives) เป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะแก้ปัญหาความทุกข์ยาก และสร้างความอยู่ดีกินดีให้แก่สังคมมนุษย์ได้ โดยอาศัยความร่วมมือกัน (Cooperation) และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Self help and Mutual help) เป็นหลักในการดำเนินงาน เพราะลำพังคนเดียวย่อมไม่สามารถจะแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมด้วยตนเองได้ อาจจะเป็นเนื่องจากการไร้การศึกษา ขาดแคลนทุนรอนการประกอบอาชีพ ขาดความรู้ทางด้านธุรกิจการค้า การขาดการช่วยเหลือแนะนำและการสนับสนุนจากภายนอก ขาดอำนาจในการต่อรอง ขาดความเชื่อถือจากบุคคลอื่น หรือขาดกำลังใจในการที่จะต่อสู้แข่งขันกับพ่อค้าคนกลาง หรือผู้ที่มีกำลังมากกว่าได้ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงาน จึงจะสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าอุดมการณ์ที่สำคัญที่สุดของสหกรณ์ก็คือ "การร่วมมือกัน" ในการดำเนินธุรกิจ เพราะหากปราศจากเสียซึ่งความร่วมมือกันแล้ว สหกรณ์ก็ไม่สามารถจะดำรงอยู่ได้ และไม่สามารถจะแก้ปัญหาใด ๆ ได้

การดำเนินงานเกี่ยวกับสหกรณ์จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการสหกรณ์สากล ซึ่งเป็นหลักสหกรณ์ที่ International Cooperative Alliance (ICA) ประกาศไว้เมื่อวันที่ 8 กันยายน 1966 ซึ่งต่อมาได้แก้ไขเพิ่มเติมและบัญญัติไว้ในกฎของ ICA ตอน 2 มาตรา 8 มีสาระสำคัญดังนี้ (ถวิล เลิศประเสริฐ 2528:97)

1. การเปิดรับสมาชิกทั่วไปและด้วยความสมัครใจ (Open and voluntary membership)
2. การควบคุมแบบประชาธิปไตย (Democratic control)
3. การจำกัดดอกเบี้ยเงินทุน (Limited interest on capital)
4. การจัดสรรเงินส่วนเกินอย่างเที่ยงธรรม (Equitable

distribution of surplus)

5. การศึกษาทางสหกรณ์ (Cooperative education)

6. การร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among cooperatives)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2525 : 783) ได้ให้ความหมายของสหกรณ์ไว้ว่า สหกรณ์ หมายถึงงานร่วมมือกัน วิธีการจัดการอย่างหนึ่งที่บุคคลพอใจร่วมกัน เพื่อบำรุงความเจริญในทางเศรษฐกิจ โดยการแบ่งกำไรเสมอกัน

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ให้ความหมายของสหกรณ์ร้านค้าไว้ว่า สหกรณ์ร้านค้า หมายถึงร้านค้าที่ผู้บริโภคร่วมกันจัดตั้งขึ้น เพื่อจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิก และบุคคลทั่วไป โดยมีได้แสวงหากำไร แต่เพื่อขจัดการเอาเปรียบ และไม่เป็นธรรมในการซื้อสินค้า (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2529 : 47)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2529 : 47-48) สรุปประวัติของสหกรณ์ร้านค้าไว้ดังนี้ ประเทศไทยได้เริ่มจัดตั้งร้านสหกรณ์ขึ้นในปี พ.ศ. 2480 โดยตั้งขึ้นในหมู่ชาวนบพ อําเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แต่ร้านต้องล้มเลิกไป ต่อมารัฐบาลมีนโยบายที่จะช่วยเหลือประชาชนเกี่ยวกับค้าครองชีพ จึงได้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดตั้งร้านสหกรณ์ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคขึ้นอีกจำนวนมากขึ้น ในปัจจุบันมีร้านสหกรณ์เกิดขึ้นทุกจังหวัดในประเทศไทย

1. วัตถุประสงค์ของร้านค้าสหกรณ์ มีดังนี้

- 1.1 จัดหาสิ่งของและบริการที่สมาชิกต้องการมาจำหน่าย
- 1.2 จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของสมาชิก
- 1.3 ส่งเสริมความรู้ทางการค้าและการสหกรณ์แก่สมาชิก
- 1.4 ส่งเสริมให้รู้จักประหยัด การช่วยตนเองและช่วยเหลือ

ซึ่งกันและกัน

- 1.5 ร่วมมือกับสหกรณ์และสถาบันอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอก

ประเทศ

2. วิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ร้านค้า

2.1 ขายสินค้าตามราคาท้องตลาดหรือถูกกว่าบ้างเล็กน้อย

2.2 จัดหาสินค้าคุณภาพดี ไม่ปลอมปน และอยู่ในความต้องการของสมาชิก

2.3 เที่ยงตรงในการ ชั่ง ตวง วัด

2.4 จัดหาสินค้าที่จำเป็นในการครองชีพมาจำหน่าย และมีสินค้าให้เลือกมากมาย

2.5 ขายสินค้าด้วยเงินสด

ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกในเรื่องสหกรณ์

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการดำเนินงานของสหกรณ์ ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของสมาชิก

กวีล เลิศประเสริฐ (2528 : 320-321) ได้กล่าวถึงความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสหกรณ์ไว้ดังนี้ สมาชิกจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสหกรณ์เพื่อจะได้มีส่วนอย่างเต็มที่ในการผลักดันให้สหกรณ์สามารถดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ คือการจัดบริการที่ดีที่สุดแก่สมาชิก ความรับผิดชอบต่าง ๆ จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสหกรณ์มาก่อน จากประสบการณ์พบว่าสหกรณ์ที่อ่อนแอในด้านโครงสร้างสมาชิกภาพเนื่องมาจากขาดความรู้ความเข้าใจของสมาชิกในเรื่องสหกรณ์ในประเทศที่ด้อยพัฒนาจะพบอุปสรรคในเรื่องระดับความรู้ เนื่องจากการศึกษาค่าของสมาชิก สหกรณ์เป็นธุรกิจที่ค่อนข้างซับซ้อนย่อมทำให้ยากแก่การเข้าใจ

ไพศาล อนุศาสนนันท์ (2526 : 146) ได้กล่าวไว้ว่า คณะกรรมการ และสมาชิกขาดความรู้ ความเข้าใจ และรับผิดชอบต่อสหกรณ์ คณะกรรมการ และสมาชิกถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่มีส่วนให้สหกรณ์ดำเนินธุรกิจต่อไปได้เพียงใด แต่ยังมีคณะกรรมการ และสมาชิกส่วนมากขาดความ

เข้าใจ และรับผิดชอบต่อสหกรณ์อยู่อีกเช่นกัน อาจเป็นเพราะการเผยแพร่หลักการ และวิธีการสหกรณ์ไม่เพียงพอ รวมถึงการเผยแพร่เอกสารทางวิชาการของทางราชการอยู่ในขอบเขตจำกัด การจัดโครงการให้การศึกษาอบรมไม่เหมาะสม และสหกรณ์ไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ทางสหกรณ์แก่สมาชิก ทำให้สมาชิกขาดศรัทธาต่อสหกรณ์ของตนด้วย

สัมฤทธิ์ เทียนคำ (2526 : 52) ได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า มักเกิดขึ้นอยู่เสมอว่า ความล้มเหลวของการดำเนินงานของแต่ละสหกรณ์นั้น เนื่องจากสมาชิกไม่เข้าใจหลักการสหกรณ์ บางครั้งสมาชิกขาดอุดมการณ์และไม่ศรัทธาในหลักการสหกรณ์

ณรงค์ เสียงประชา (2527 : 178) ได้กล่าวถึงการจัดตั้งสหกรณ์ไว้ว่า ในการจัดตั้งสหกรณ์ย่อมจะต้องมีผู้ริเริ่ม และผู้ริเริ่มอาจเป็นคน ๆ เดียวกันหรือหลายคนก็ได้แต่ที่สำคัญที่สุดคือผู้ริเริ่มจะต้องมีความเข้าใจสหกรณ์เป็นอย่างดี และผู้ริเริ่มจะไปชักชวนคนอื่น ๆ เข้ามาร่วมในโครงการของตน ซึ่งย่อมจะต้องเริ่มจากคนรู้จัก และเป็นคนที่จะช่วยขยายการชักชวน เพื่อหาสมาชิกให้กว้างขวางออกไป เมื่อเห็นว่าคนในท้องถิ่นให้ความสนใจสหกรณ์ เข้าใจและเลื่อมใสวิธีการสหกรณ์ขึ้นพอเพียงแก่การดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ได้แล้ว จึงดำเนินงานเป็นขั้น ๆ ต่อไปนี้

1. ศึกษาความต้องการของสมาชิก
2. จัดตั้งคณะผู้ริเริ่มจัดตั้งสหกรณ์
3. ร้องขอให้มีการจัดตั้งสหกรณ์
4. สหกรณ์จังหวัดจะนัดประชุมบรรดาผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกสหกรณ์
5. กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาคำร้องขอและเห็นชอบ
6. ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกทำการเลือกตั้งคณะผู้จัดทำกาเลือกตั้งคณะหนึ่งจำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน
7. จัดให้มีการประชุมบรรดาผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกสหกรณ์
8. ยื่นหนังสือขอจดทะเบียนเป็นสหกรณ์
9. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

การนำวิถีทางสหกรณ์มาพัฒนาชนบท

การยกระดับฐานะการครองชีพ ของประชาชนในชนบทเป็นภาระที่หนึ่ง ของกรมพัฒนาชุมชนที่ถือว่าเป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วน ที่หน่วยงานในความรับผิดชอบจะต้องถือปฏิบัติให้บังเกิดผลโดยเร่งด่วน และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และศูนย์สาธิตการตลาด เป็นยุทธวิธีหนึ่งที่กรมพัฒนาชุมชนนำมาใช้ต่อสู้กับปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบท และได้ดำเนินงานตามแผนงานต่าง ๆ ดังนี้

1. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต (กรมพัฒนาชุมชน.2530:61-63)

1.1 กรมพัฒนาชุมชนให้ความหมายของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ไว้ว่า กลุ่มออมทรัพย์เป็นขบวนการรวมคนทุกระดับ โดยมีหลักการและอุดมคติในการที่จะระดมเงินออมเพื่อใช้ช่วยเหลือ และ/หรือแก้ปัญหาความเดือดร้อนของสมาชิกของกลุ่มทั้งในด้านการประกอบอาชีพ และสวัสดิการของครอบครัว

1.2 วัตถุประสงค์เพื่อใช้เงินในการ "พัฒนาคน สังคมและเศรษฐกิจ" มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 การพัฒนาคนเพื่อเป็นการพัฒนาให้สมาชิกมีคุณธรรม 5 ประการ คือ

1.2.1.1 มีความซื่อสัตย์

1.2.1.2 มีความเสียสละ และอดทน

1.2.1.3 มีความรับผิดชอบต่อตนเองและเพื่อนสมาชิก ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.2.2 การพัฒนาสังคม

1.2.2.1 ส่งเสริมและปลูกฝังประชาธิปไตย

1.2.2.2 ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคี

1.2.2.3 ส่งเสริมการพัฒนาการเป็นผู้นำที่ดี

1.2.3 การพัฒนาเศรษฐกิจ

- ตำบล
- 1.2.3.1 ส่งเสริมการระดมทุนในหมู่บ้าน/
 - 1.2.3.2 ส่งเสริมการสร้างแหล่งเงินทุนใน
ในท้องถิ่น เพื่อให้สมาชิกกู้ไปแก้ปัญหาการประกอบอาชีพ
 - 1.2.3.3 ฝึกฝนให้สมาชิกรู้จักการอบรวมการ
วางแผนการใช้จ่ายเงินของตนเอง และกู้เงินของกลุ่มอย่างประหยัด และมี
ประสิทธิภาพ
- 1.3 การดำเนินงานยึดหลักความเท่าเทียมกัน และความ
เสมอภาคของสมาชิกคือ
- 1.3.1 บุคคลทุกเพศ วัย อาชีพ สามารถเข้าเป็น
สมาชิกได้
 - 1.3.2 สมาชิกทุกคนเสียค่าธรรมเนียมแรกเข้าคนละ
10 บาท หรือตามระเบียบข้อตกลงของกลุ่ม
 - 1.3.3 สมาชิกทุกคนได้รับสิทธิ และมีความเสมอภาค
กัน
 - 1.3.3.1 การปฏิบัติหน้าที่ของคนที่มิต่อกลุ่ม
 - 1.3.3.2 รับบริการจากกลุ่ม
 - 1.3.3.3 ถูกหาโทษจากกลุ่ม หากไม่ทำตาม
ระเบียบที่กำหนดไว้
 - 1.3.3.4 ไม่ได้รับสิทธิพิเศษใดๆ ไม่ว่าจะ
เป็นกรรมการหรือสมาชิกกลุ่ม
- 1.4 ผลประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับจากกลุ่ม
- 1.4.1 ฝึกฝนให้รู้จักประหยัดและออมทรัพย์สะสมเป็น
ประจำ
 - 1.4.2 มีแหล่งเงินทุน และเงินกู้เพื่อแก้ปัญหาความ
เดือดร้อน
 - 1.4.3 เงินปันผลจากเงินสะสมและจากกิจกรรมของ

กลุ่มที่สมาชิกมีส่วนร่วม

1.4.4 บริการจากกิจกรรมของกลุ่ม

1.4.5 บริการทางวิชาการของกลุ่ม

2. ศูนย์สาธิตการตลาด (การพัฒนาชุมชน 2530 : 161-164)

2.1 ความหมายของศูนย์สาธิตการตลาด มีขอบข่ายดังนี้

2.1.1 เป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสิ่งของเครื่องใช้ในครอบครัวและอุปกรณ์การประกอบอาชีพและรับซื้อผลผลิตทางอุตสาหกรรม หัตถกรรม และผลิตภัณฑ์เกษตรไปจำหน่าย

2.1.2 เป็นการนำเงินทุนของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมาใช้แสวงหากำไรเพื่อเป็นรายได้มาแบ่งปันกันในหมู่สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทุกคน

2.1.3 ที่ใช้ชื่อ "ศูนย์สาธิตการตลาด" เพื่อให้สอดคล้องกับความหมายของงานพัฒนาชุมชนที่ต้องการฝึกคนให้เรียนรู้การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ต้องการสอนงานให้รู้จักการทำการค้า และไม่ทำให้เกิดความรู้สึกว่า เราทำการค้าอย่างเต็มที่ (เพราะเป็นการฝึกหัดมากกว่า)

2.2 วัตถุประสงค์มีดังนี้

2.2.1 เพื่อฝึกหัดให้สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีความเข้าใจและมีความรู้ความสามารถในการค้า เน้นการค้าขาย

2.2.2 เป็นการฝึกหัดการนำเงินทุนที่มีอยู่ไปลงทุน เพื่อให้เกิดดอกผลเพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น

2.2.3 เพื่อช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและประชาชนในหมู่บ้านแหล่งของมาใช้ในครอบครัว และอุปกรณ์การประกอบอาชีพได้สะดวกรวดเร็ว และประหยัด

2.2.4 ป้องกันการถูกเอารัดเอาเปรียบที่ต้องซื้อของแพงและขายผลผลิตได้ในราคาต่ำของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และประชาชนทั่วไป

2.2.5 ต้องการให้สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
ที่เป็นผู้ยากจนสามารถมีบทบาทในด้านการค้าในระดับหมู่บ้านหรือตำบล และ
อาจขยายผลไปสู่ระดับอำเภอ จังหวัดได้

2.3 การดำเนินงาน มีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 เงินทุนดำเนินงาน

2.3.1.1 กู้จากธนาคารกรุงไทยมาเป็นทุน
ดำเนินงาน

2.3.1.2 ประชุมสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อ
การผลิตให้ส่งเงินสัจจะเพิ่มพิเศษแล้วนำมาลงทุน (ไม่ใช่เรียกเงินค่าหุ้นศูนย์
สวัสดิการตลาด)

2.3.2 คณะกรรมการดำเนินงาน

2.3.2.1 คณะกรรมการดำเนินงานกลุ่ม
ออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานทั้งหมดทุกด้าน ด้วย
การกำหนดนโยบายหลักเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับศูนย์สวัสดิ
การตลาด

2.3.2.2 คณะกรรมการอำนวยการกลุ่ม
ออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นผู้รับผิดชอบดูแลการบริหารศูนย์สวัสดิการตลาด

2.3.2.4 ให้มีการจัดตั้งผู้จัดการศูนย์สวัสดิ
การตลาด (จะตั้งจากกรรมการศูนย์สวัสดิการตลาด ตามข้อ 2.3.2.3
เป็นผู้ควบคุมและดำเนินงาน และให้แต่งตั้งพนักงานขายสินค้าจำนวนเท่าที่
จำเป็น) ผู้จัดการและพนักงานขายสินค้าจะมีค่าจ้างมากน้อยเพียงไร ให้
กำหนดจากผลของกำไรของศูนย์สวัสดิการตลาดเป็นหลักอาจจะไม่มีเงินเดือน
แต่ให้โบนัสเป็นรายปี โดยขอให้ช่วยกันเสียสละไปก่อนก็ได้

2.3.3 การให้บริการแก่ศูนย์สวัสดิการตลาด ศูนย์-
สวัสดิการตลาดเมื่อเปิดใหม่ๆ หรือยังมีกิจการไม่มากนัก จะเปิดเป็นระยะ
เวลาสั้นเช่น 06.00-08.00 น., 11.00-13.00 น., 16.00-19.00 น.
ก็ได้ แต่ถ้ามีกิจกรรมก้าวหน้ามีแนวโน้มการจำหน่ายตลอดทั้งวันจึงต้องเปิด

บริการตลอดทั้งวัน

2.4 ประโยชน์ที่สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตได้รับจากศูนย์สาธิตการตลาด มีดังนี้

2.4.1 ได้ซื้อสินค้าในราคาต่ำกว่าราคาในท้องตลาด เพราะจะได้รับเงินเฉลี่ยคืนการซื้อสินค้า (ไม่จ่ายคืนให้แก่ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต)

2.4.2 สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทุกคนจะได้รับเงินปันผลจากกำไรของศูนย์สาธิตการตลาดทุกปีตามมูลค่าหุ้นที่เกิดจากเงินฝากสั่งจะสะสม (กำไรของศูนย์จากศูนย์สาธิตการตลาด ต้องเอาไปรวมกับรายได้อื่น ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต) แล้วคิดเป็นเงินปันผลของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ไม่ใช่เป็นเงินปันผลของกลุ่มสาธิตการตลาด

2.4.3 ลดรายจ่ายในการซื้อสิ่งของเครื่องใช้ในครอบครัว และลดรายจ่ายในการจำหน่ายสินค้าหรือผลผลิตของตน

ทฤษฎีขบวนการยอมรับของใหม่ (Process of Adoption Theory)

โรเจอร์ (Rogers, 1963) ได้แบ่งลักษณะของบุคคลที่ยอมรับสิ่งใหม่ๆ ออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Innovator) เป็นบุคคลที่ชอบเสี่ยงกล้าได้กล้าเสีย พวกนี้กระหายที่จะนำแนวคิดใหม่ ๆ มาปฏิบัติ

2. ผู้ยอมรับเอาของใหม่มาใช้ในขั้นแรก ๆ (Early Adopter) บุคคลพวกนี้มักมีการเกี่ยวข้องกับชุมชนของตัวเองมากกว่าพวกแรก มีระดับการเป็นผู้นำท้องถิ่น มักจะมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่ทำงานเกี่ยวกับการส่งเสริมเผยแพร่เกี่ยวกับสิ่งเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ จึงนับได้ว่าเป็นบุคคลที่ช่วยให้มีการแพร่ขยายสิ่งใหม่สู่ชุมชนเร็วยิ่งขึ้น

3. บุคคลส่วนใหญ่จะยอมรับตาม (Early Majority) บุคคลพวกนี้จะยอมรับเอาของใหม่มาใช้ก่อนหน้าพวกชาวบ้านโดยทั่วไปเพียงเล็กน้อย แต่ไม่ค่อยมีฐานะเป็นผู้นำด้านใดด้านหนึ่งมากนัก ดังนั้นระยะเวลาการยอมรับจึงนานกว่าสองพวกแรก

4. บุคคลที่รับสิ่งใหม่ช้า (Late Majority) บุคคลพวกนี้เป็นพวกที่ยอมรับสิ่งใหม่และวิธีการใหม่ๆ ช้ากว่าชาวบ้านทั่วไปเล็กน้อย

5. พวกล่าหลัง (Laggard) เป็นพวกสุดท้ายที่รับของใหม่มาใช้ พวกนี้มักจะมีอาการระแวงสงสัยในสิ่งใหม่และผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

ในการที่บุคคลจะยอมรับนวัตกรรมใหม่ไปช่วยแก้ปัญหาต่างๆ นั้น ตามแนวคิดของ โรเจอร์ (Rogers) จะต้องผ่านกระบวนการยอมรับซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นแห่งการรับรู้ (Awareness Stage) เป็นขั้นที่บุคคลตื่นแล้ว รู้เรื่องราวต่าง ๆ อันเป็นสิ่งแปลกใหม่ โดยผ่านการสังเกต การฟัง และการพบเห็น แต่ยังไม่รู้รายละเอียดปลีกย่อยของสิ่งนั้น

2. ขั้นสนใจและหาความรู้เพิ่มเติม (Interest Information Stage) บุคคลจะเกิดความสนใจในสิ่งที่รับรู้มา และค้นคว้าหารายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งนั้น โดยหารายละเอียดนั้น ๆ ไปผสมผสานกับความรู้ และประสบการณ์ของตน

3. ขั้นประเมินผล (Evaluation Stage) ในขั้นนี้บุคคลจะมีการชั่งใจ โดยคำนึงถึงผลได้ผลเสียก่อนที่จะนำแนวคิดใหม่นั้นไปทดลองทำดู

4. ขั้นแห่งการทดลอง (Trial Stage) เป็นขั้นที่บุคคลทดลองถึงเรื่องอันเป็นแนวคิดใหม่นั้นเพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าการนำแนวคิดนั้นไปใช้จะได้ผลเพียงใด

5. ขั้นยอมรับไปปฏิบัติตาม (Adoption Stage) บุคคลจะยอมรับแนวคิดสิ่งใหม่ไปทำตามที่ตนคิดว่าจะได้ประโยชน์มากที่สุด ซึ่งบุคคลจะยอมรับเป็นเวลานานแค่ไหนขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ

โรเจอร์ และชูเมคเคอร์ (Rogers and Shoemaker, 1971:

101-102) ได้รวบรวมผลการวิจัยเป็นเอกสารการวิจัยของศูนย์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการแห่งมหาวิทยาลัยมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้วิเคราะห์ผลงานการวิจัยประมาณ 3,000 เรื่อง ซึ่งเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ยอมรับวิทยาการแผนใหม่ โดยถือเอาสถานภาพทางสังคมและ เศรษฐกิจ บุคลิกภาพและพฤติกรรม การสื่อความรู้เป็นตัวแทนอิสระ พบว่าผู้ยอมรับมาก่อนจะมีการศึกษา มีความสามารถอ่านออกเขียนได้ มีขนาดถือครองที่ดิน มีการติดต่อกับพัฒนากรและบุคคลอื่นในชุมชน และจะมีความสัมพันธ์กับการสื่อความรู้จากสื่อสารมวลชนมากกว่าผู้ยอมรับตามช้าเป็นส่วนใหญ่

สุเทพ สุทรเกษม (2515) ได้สรุปปัญหาการเปลี่ยนแปลงต่อการยอมรับสิ่งใหม่ของประชาชนว่า สืบเนื่องมาจากสาเหตุต่อไปนี้คือ มีประชาชนที่พอใจสภาพความเป็นอยู่ของตนแต่ไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้ หากมีบุคคลคิดแก้ไขจะให้ความร่วมมือถ้าเพียงแต่แนะนำก็ไม่สามารถกระทำด้วยตนเองได้ และประชาชนพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้นกว่าเดิมรู้จักหาวิธีได้ด้วยตนเองให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่ตนเชื่อว่า จะช่วยให้ชีวิตมีความสุขสะดวกสบายขึ้น

ศิริเรก ฤกษ์หรัาย (2518) ได้เสนอหลักเกณฑ์และพื้นฐานในการยอมรับสิ่งเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ไปใช้ในการประกอบอาชีพของบุคคล อัตราการยอมรับจะมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสามารถในการวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ และคาดคะเนได้อย่างแม่นยำ มีความสามารถในการถ่ายทอดข่าวสาร เช่น พูด เขียน ความมีเหตุผล ตลอดจนต้องมีความสามารถในการฟัง และอ่านด้วย มีความรู้ความชำนาญอย่างแท้จริงในเรื่องที่ตนจะนำไปเผยแพร่ มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่จะนำไปเผยแพร่ต่อผู้รับ และมีความสามารถในการเลือกสื่อกลางในการติดต่อ

2. องค์ประกอบทางด้านลักษณะของใหม่ หรือแนวคิดใหม่ที่จะนำไปเผยแพร่ เพื่อให้เกิดการยอมรับต่อสิ่งเปลี่ยนแปลง สิ่งนั้นจะต้องมีลักษณะคล้ายคลึง ไม่ขัดแย้งกับสิ่งที่มีอยู่แล้วในชุมชน มีความเหมาะสมกับสิ่งที่มีใน

สังคมนั้น สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวันและมีวิธีการที่ไม่ยุ่งยาก และเมื่อปฏิบัติแล้วต้องอ่านายประโยชน์ในด้านความพึงพอใจหรือมีการยกย่อง

3. ผู้รับการเปลี่ยนแปลง (Clientele) เอง ซึ่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบเหล่านี้ คือ ลักษณะพื้นฐานทั่วไป เช่น เพศ อายุ การศึกษา ความสามารถในการรับข่าวสาร เช่น การฟัง การอ่าน ความรู้สึกนึกคิด มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ต่อสิ่งใหม่ๆ และต่อผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีปัญหาและความต้องการ ตลอดจนความสนใจโดยทั่วไปของตนเอง และเพื่อนบ้าน ช้าง เคียงหรือกลุ่มที่รับการเปลี่ยนแปลง

4. องค์ประกอบด้านสภาพสังคมและวัฒนธรรม เช่น ลักษณะการยึดครองที่ดิน ลักษณะทางสังคม บางประการที่เกี่ยวกับความเชื่อ ลักษณะองค์กรทางสังคม ลักษณะแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ งานอดิเรก และอารมณ์ของคนในสังคม

5. สมรรถภาพในการดำเนินงานของสถาบันอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันสินเชื่อเพื่อการเกษตร สถาบันวิจัยและส่งเสริมการเกษตร สถาบันจัดการเกี่ยวกับตลาด และสถาบันเกี่ยวกับสื่อมวลชน

สมพงษ์ เดนผาพงษ์ (2528 : อ้างอิงมาจาก Hargestrang : 1967) ได้อ้างว่า ฮาร์เกสแตรนด์ (Hargestrang) ได้สรุปผลเกี่ยวกับการกระจายแนวความคิดใหม่ๆ ไว้ดังนี้ วิธีการกระจายความคิดใหม่ คือ การพูดคุยระหว่างบุคคล จะกล่าวถึงแบบอย่าง que เห็นจากเพื่อนบ้าน ตลอดจนสิ่งใหม่จนเป็นที่เข้าใจแล้วจึงจะรับไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิด ที่ ซี เซ็ง (2522) ที่ว่าเกษตรกรมีแนวโน้มที่จะเชื่อฟังเพื่อนบ้านมากกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่อง องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด ของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์โดยตรง ยังไม่มี

ผู้กระทำการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำเอาผลการศึกษาทางด้านการยอมรับนวัตกรรมทางวัตถุและวิทยาการแผนใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อสรุปการศึกษาในทางด้านการยอมรับเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องนี้ดังนี้

วรากรณ์ พุ่มจาบา (2513) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการยอมรับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาใช้ปฏิบัติในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี สรุปผลการวิจัยได้ว่า คนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและการศึกษาดีจะยอมรับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาใช้ก่อน คนที่ใช้วิทยุเป็นประจำหรือรับฟังบ่อยๆ จะยอมรับวิธีการวางแผนครอบครัวมากกว่าคนที่รับฟังวิทยุน้อย

กฤตนิย สามะพุทธิ (2514) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการยอมรับเอาเครื่องจักรกลท่อนแรงมาใช้ในการทอผ้าของชาวนาในตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี พบว่าชาวนาที่เป็นเจ้าของเครื่องจักรกลท่อนแรงเป็นผู้มีความสนใจรับฟังข่าวสารจากภายนอกและมีการติดต่อกับผู้คนที่ทั้งภายในและภายนอกชุมชนอย่างกว้างขวางนอกเหนือจากมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีแล้วได้เกิดจากการมีพื้นฐานทางการศึกษาสูงกว่าคนอื่น ๆ

สุวรรณ บัวหวาน (2517) ศึกษาถึงทัศนคติต่อการยอมรับของใหม่และลักษณะการยอมรับของชาวนาในจังหวัดขอนแก่น พบว่าแหล่งข่าวสารที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับของใหม่ และทำให้เกษตรกรยอมรับของใหม่ที่สำคัญที่สุดคือ สื่อบุคคล อันได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำภายในชุมชน และเพื่อนบ้าน นอกจากนั้นชาวนาที่เป็นสมาชิก กลุ่มเกษตรกรมีแนวโน้มที่จะยอมรับของใหม่สูงกว่าเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

คณิต มานพหงส์ (2518) ได้ศึกษาเกษตรกรหมู่ 2 ตำบลนาบอน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ ของเกษตรกรเจ้าของสวนยางจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการติดต่อกับหน่วยส่งเสริมทางการเกษตร แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการศึกษา พื้นที่ปลูกยางและรายได้ของเกษตรกรซึ่งสอดคล้องกับ พิศนัย กระแสอินทร์ (2518) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับ การปลูกพืชหมุนเวียนของเกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ พบว่าอิทธิพลเกี่ยวกับตัวเกษตรกรมีอิทธิพลมากกว่าพนักงาน

ส่งเสริมและมีอิทธิพลต่อเทคโนโลยี และนอกจากนี้ยังพบว่าเกษตรกรที่เคยอยู่
จังหวัดอื่นมาก่อนยอมรับความปรับปรุงรูปร่างของนา การใช้ปุ๋ยบำรุงดิน และ
ปฏิบัติการอื่น ๆ มากกว่าผู้ไม่เคยย้ายมาจากจังหวัดอื่นและเกษตรกรที่มีขนาด
เนื้อที่ครอบครองในการทำนามากกว่ายอมรับใช้ปุ๋ยบำรุงดินมากกว่าผู้ที่มีขนาด
ถือครองในการทำนายน้อยกว่า

ไพศาล เพ็ชรพลาญ (2519) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการยอมรับ
ในการรวมกลุ่มบางกลุ่มของชาวนาที่เป็นสมาชิกกลุ่มในเขตโครงการมูลนิธิ
บูรณะชนบท ผลการศึกษาพบว่า การยอมรับในการรวมกลุ่มขึ้นอยู่กับปัจจัย
รายได้ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก บริการที่ได้รับจากกลุ่ม ระยะเวลาที่
ประกอบอาชีพอยู่ในหมู่บ้าน ผู้มีรายได้ช่วง 12,001-24,000 บาท ค่อนข้าง
ครอบครัวยังมีโอกาสในการยอมรับในการรวมกลุ่มมากกว่าผู้มีรายได้ในระดับ
อื่นๆ การติดต่อกับบุคคลในกลุ่มย่อยๆ จะทำให้เกิดการยอมรับ สมาชิกกลุ่ม
มีข้อคิดเห็นว่า บริการที่ได้รับจากกลุ่มเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในด้านการยอมรับ
การรวมกลุ่ม ส่วนปัจจัยที่สำรวจรองลงมาได้แก่ ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง
สมาชิกกลุ่มด้วยกัน ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกกับเจ้าหน้าที่ รายได้และ
เกียรติที่ได้จากกลุ่มตามลำดับ

สหัส นิลพันธ์ (2519) ได้ศึกษาถึงปัจจัยบางประการ ที่เกี่ยว
ข้องกับขบวนการยอมรับการใช้ปุ๋ยนอร์มัลเพื่อปรับปรุงดินเปรี้ยวของเกษตรกร
ตำบลศรีชะกระบือ อําเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก พบว่า 1) การเช่า
ที่ดินของผู้อื่นทำนาเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ยอมรับการใช้ปุ๋ย
นอร์มัล เพื่อปรับปรุงดินเปรี้ยวช้ากว่าเกษตรกรที่มีที่ดินเป็นของตนเอง
2) การยอมรับการใช้ปุ๋ยนอร์มัลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการศึกษา ลักษณะ
ถือครอง รายได้ต่อปี และมีความสัมพันธ์ทางลบกับอายุเกษตรกร จำนวนที่ดิน
ที่ใช้ในการเพาะปลูก และขบวนการยอมรับมีความแตกต่างระหว่างการเป็น
สมาชิกสถาบันเกษตรกรและไม่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร

บุญธรรม คำพอ (2520) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความแตกต่าง
ระหว่างผู้ยอมรับและผู้ไม่ยอมรับวิทยาการเกษตรแผนใหม่ ศึกษาเฉพาะกรณี

ในเขตโครงการมูลนิธิบูรณะชนบท สรุปผลการวิจัยไว้ว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมปีที่ 4 ที่มีความสามารถอ่านออกเขียนได้ก็จะยอมรับการเกษตรแผนใหม่มากกว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมปีที่ 4 เกษตรกรที่ถือครองที่ดินสูงกว่า และมีระดับรายได้สูงกว่าจะยอมรับวิทยาการเกษตรแผนใหม่มากกว่าเกษตรกรที่ถือครองที่ดินน้อยกว่าและมีรายได้ต่ำกว่า

กรมพัฒนาชุมชน กองวิจัยและประเมินผล (2520) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างในความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สรุปผลการวิจัย สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ที่ไม่ประสบผลสำเร็จ และสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบผลสำเร็จมีปัจจัยด้านการได้รับข้อมูลและความสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ในเรื่องเดียวกับกลุ่มออมทรัพย์ที่แตกต่างกัน สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ที่ไม่ประสบความสำเร็จและสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ที่ประสบความสำเร็จจะมีระดับความเข้าใจหลักการ วัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่แตกต่างกัน

กรมวิชาการเกษตร (2521) ได้ทำการศึกษาถึงความสนใจของชาวนาในการใช้วิทยาการเกษตรใหม่ๆ ในการทำนาในฤดูนาปี ของ 10 จังหวัดคือในภาคกลาง 4 จังหวัด ได้แก่ อ่างทอง สิงห์บุรี ชัยนาท อุทัยธานี ภาคตะวันตก 6 จังหวัด ได้แก่ สมุทรสาคร นครปฐม เพชรบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี และในฤดูนาปรัง 8 จังหวัด คือในภาคกลาง 4 จังหวัด ในภาคตะวันตก 4 จังหวัด ยกเว้นราชบุรี กาญจนบุรี ซึ่งไม่มีการทำนาปรัง สรุปผลได้ว่าปัจจัยทางสังคมซึ่งได้แก่ สภาพการถือครองที่ดิน อายุ การศึกษา การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม และการไปดูแลทดลองเพิ่มผลผลิตในนาราชฎร มีความสัมพันธ์อย่างมากกับการใช้วิทยาการเกษตรใหม่ในการทำนา

คุลา อีรัชติมานันท์ (2522) ศึกษาถึงปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกพืชสามครั้งต่อปี ในเขตชลประทานเพชรบุรี ผลการวิจัยปรากฏว่า อายุและจำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่การเกษตรของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมากแต่ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติในเรื่องของความร่วมมือ และ ไม่มีปัญหาในการปลูกพืชรวมทั้งขนาดเนื้อที่

แรงงาน รายได้ การใช้สินเชื่อ และราคาข้าว

ยุพดี ชัยภักดี (2523) ศึกษาถึงบทบาทของสื่อที่มีต่อการยอมรับ ผ้ายันต์ใหม่ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองลำตะคอง จังหวัดนครราชสีมา ปรากฏว่าสมาชิกนิคมสร้างตนเองดังกล่าวได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องการปลูก ผ้ายันต์ใหม่ จากบุคคลมากที่สุด คือร้อยละ 26.48 และได้รับความรู้จากการดูการทำไร่สาธิตน้อยที่สุด คือร้อยละ 13.3 สื่อบุคคลที่ให้ความรู้และผู้ชักจูงให้สมาชิกปลูกผ้ายันต์นั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของนิคมมีบทบาทในการให้ความรู้และชักจูงมากที่สุดคือ ร้อยละ 58.8 ส่วนผู้นำความคิดมีบทบาทในการให้ความรู้และชักจูงน้อยที่สุดร้อยละ 1.2 นอกจากนี้ในระหว่างสื่อต่างๆ 4 สื่อ คือ สื่อบุคคล สื่อประชุมอบรม สื่อการทำไร่ และสื่อมวลชน สื่อบุคคลจะมีบทบาทในการยอมรับนวัตกรรมการเกษตรของสมาชิกนิคมมากที่สุด และมีสื่อการประชุมอบรม สื่อมวลชน สื่อการทำไร่สาธิต มีบทบาทรองลงมาตามลำดับ

สมภพ เพชรรัตน์ (2523) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับการยอมรับและไม่ยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรในเขตโครงการปฏิบัติการพัฒนาสังคม อาเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างจำนวนไร่ที่ถือครองขนาดที่ดินทำการเกษตร รายได้จากการเกษตรและรายได้ทั้งหมดกับระดับคะแนนในการยอมรับเทคโนโลยีการเกษตร เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมหน่วยงานแตกต่างกันมีคะแนนในการยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรที่แตกต่างกัน และเกษตรกรที่เป็นสมาชิกโครงการฯ มีระดับคะแนนในการยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรมากกว่าเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกโครงการฯ

วิรารณ กาญจนรังษี (2523) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับข้าวพันธุ์ปรับปรุงใหม่ ของเกษตรกรในท้องที่ตำบลมะกอก อาเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่า ระดับการศึกษา คุณภาพของข้าวในการบริโภค การได้รับหรือไม่ได้รับการปรึกษา การรับบริการทางวิชาการ ด้านการเกษตรจากเจ้าหน้าที่การส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร ไม่มี

ACC. No.	64255
RECEIVED	ว.ศ.อ. 2533
CALL No.	

ความแตกต่างในการยอมรับข่าวพันธุ์ปรับปรุงใหม่

ไชรารินทร์ กระจุกดิษฐ์ (2525) วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการยอมรับการทานาหวานน้ำนมแผ่นใหม่ของเกษตรกรอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า เพศ อายุ การฝึกอบรม ความสามารถการบังคับและการสนับสนุน มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการทานาหวานน้ำนมของเกษตรกร

พงษ์ศักดิ์ อังกลีทธิ (2526) ได้ศึกษาปัจจัยบางอย่างที่มีผลต่อการยอมรับสิ่งปฏิบัติใหม่ในการดำเนินการเกษตรที่สูง ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับสูงสุด รองลงไปได้แก่เพื่อนบ้านของเกษตรกรเองในด้านปัจจัยทางสังคมพบว่ามีความแตกต่างได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ส่วนปัจจัยอื่นๆ ไม่มีความแตกต่าง ซึ่งได้แก่ อายุ ระดับการศึกษาและแรงงานในการทำการเกษตรในด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยที่เกี่ยวกับทุนในการดำเนินการอาชีพเกษตรกรชาวไทยภูเขานั้นสัมพันธ์กับการยอมรับถ้าเกษตรกรชาวไทยภูเขามีทุนอย่างเพียงพอ หรือสามารถกู้ยืมเงินมาลงทุนหรือสามารถปลดภาระหนี้สินได้ดี จะมีการยอมรับได้ดีกว่าเกษตรกรที่มีทุนน้อยกู้ยืมได้น้อยหรือไม่ได้มีหนี้สินสูง เกษตรกรที่มีการรับฟังข่าวสารและได้ข้อมูลหรือการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเป็นประจำหรือสม่ำเสมอ จะมีการยอมรับที่สูงกว่าเกษตรกรชาวไทยภูเขาที่ไม่ได้รับฟังข่าวสาร หรือไม่ได้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

บุลศักดิ์ โพธิ์เจริญ (2528) ได้ศึกษาเรื่องการยอมรับการทานาหวานน้ำนมแผ่นใหม่ของเกษตรกรผู้นำจังหวัดสิงห์บุรีพบว่า ลักษณะเกษตรกรผู้นำด้านสังคมเศรษฐกิจแตกต่างกัน อันได้แก่ อายุ การศึกษา สถานภาพทางสังคม การถือครองที่ดิน การติดต่อกับชุมชนภายนอกและการได้รับข่าวสาร มีผลทำให้อัตราการยอมรับการทานาหวานน้ำนมแผ่นใหม่ต่างกัน

นอกจากนี้ บุลศักดิ์ โพธิ์เจริญ ยังได้อ้างผลการวิจัยของโคเวอร์ (Kover; 1960) ศึกษาถึงการยอมรับปฏิบัติตาม เพื่อปรับปรุงกิจกรรมในไร่นาประเทศฟิลิปปินส์ พบว่า มีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่อไปนี้ คือ

อายุ ประสบการณ์จากการประกอบอาชีพ การศึกษา และคุณสมบัติทางสังคม และวัฒนธรรมตามลำดับ และจากการศึกษาการยอมรับเกษตรกรรมแผนใหม่ ของเกษตรกรรัฐบุรุษจาก ประเทศอินเดีย ซิงห์ (Singh; 1965) พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจยอมรับการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกรคือ ปัจจัยด้านการกระทำทางสังคม ซึ่งได้แก่ เป้าหมาย ความสามารถ โอกาส ความคาดหวังและการสนับสนุนนอกจากนี้ผู้ที่ยอมรับนวัตกรรมเร็วจะมีลักษณะ ดังนี้ คือ มีที่ดินจำนวนมาก มีทรัพย์สินมาก มีการศึกษาคดี มีประสบการณ์ ในการเป็นผู้นำ และมีความเชื่อมั่นต่อตนเองสูง

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี รวมทั้งผลงานการวิจัย ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า การยอมรับนวัตกรรมและวิทยาการ แผนใหม่ มีความสัมพันธ์กับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ การติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ การได้รับการประชุมชี้แจง หรือได้รับการ อบรม การเป็นผู้นำท้องถิ่น การเป็นสมาชิกกลุ่ม ความรู้ความเข้าใจใน หลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงาน ซึ่งผู้วิจัยได้ยึดถือเป็นแนวทาง การกำหนดตัวแปร และสมมุติฐานเพื่อการวิจัยครั้งนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ ประกอบด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ด้านการได้รับข้อมูลและการ สนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ ด้านความรู้ความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และมีวิธีการดำเนินงานของศูนย์สาธิตการตลาดของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ดังนี้

1. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่เพศต่างกันมีการยอมรับ ในการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด แตกต่างกันหรือไม่
2. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีอายุต่างกันมีการยอมรับ ในการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด แตกต่างกันหรือไม่
3. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีระดับการศึกษาคต่างกันมี

การยอมรับในการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดแตกต่างกันหรือไม่

4. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีระดับรายได้ต่างกันมีการยอมรับในการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด แยกแตกต่างกันหรือไม่

5. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ต่างกันมีการยอมรับในการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดแตกต่างกันหรือไม่

6. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่ได้รับการประชุมชี้แจง หรือได้รับการอบรมต่างกัน มีการยอมรับในการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด แยกแตกต่างกันหรือไม่

7. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีสถานภาพเป็นผู้นำท้องถิ่นต่างกัน มีการยอมรับในการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด แยกแตกต่างกันหรือไม่

8. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่างกันมีการยอมรับในการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดแตกต่างกันหรือไม่

9. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงานของศูนย์สาธิตการตลาดต่างกัน ยอมรับในการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด แยกแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการยอมรับการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานวิจัยดังต่อไปนี้

1. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีเพศต่างกันยอมรับในการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดแตกต่างกัน

2. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีอายุต่างกันยอมรับในการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดแตกต่างกัน

3. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีการศึกษาต่างกันยอมรับในการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดแตกต่างกัน

4. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตที่มีรายได้อื่นต่างกันยอมรับการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดแตกต่างกัน

5. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ต่างกันยอมรับการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดแตกต่างกัน

6. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตที่ได้รับการประชุมชี้แจง หรือได้รับการอบรมต่างกันยอมรับการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดแตกต่างกัน

7. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต ที่มีสถานภาพการเป็นผู้นำท้องถิ่นต่างกันยอมรับการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดแตกต่างกัน

8. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต ที่เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่างกัน ยอมรับการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดแตกต่างกัน

9. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินงานของศูนย์สาธิตการตลาดต่างกัน ยอมรับการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดแตกต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบว่าองค์ประกอบอะไรบ้าง ที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์การผลิต

2. ผลวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อพัฒนากร คณะกรรมการ และกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต เป็นแนวทางในการวางแผนจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตต่อไป

3. วิธีการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการศึกษาองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการจัดตั้งองค์กรในชุมชนในโอกาสต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรของการวิจัยเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 226 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 144 คน

3. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ระดับอายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ การติดค่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ การได้รับการประชุมชี้แจงหรือได้รับการอบรม สถานภาพความเป็นผู้นำท้องถิ่น การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ความรู้ความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงานของศูนย์สาธิตการตลาด

3.2 ตัวแปรตาม คือการยอมรับการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด

นิยามศัพท์

1. องค์กรประกอบ หมายถึง องค์กรประกอบที่เกี่ยวกับสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ด้านการได้รับข้อมูล และความสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ ด้านความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินงานของศูนย์สาธิตการตลาด

2. ระดับรายได้ หมายถึง ผลลัพธ์ที่เป็นจำนวนเงินที่สมาชิกได้จากค่าตอบแทนในการประกอบอาชีพ โดยเฉลี่ยประมาณบาทต่อปี

3. ระดับการศึกษา หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตได้เข้ามารับการศึกษาในระบบโรงเรียน ในระดับชั้นที่ได้รับการศึกษาสูงสุด

4. การติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่ม ออมทรัพย์ เพื่อการผลิตได้พบปะพูดคุยหรือได้รับการแนะนำชี้แจง เรื่องต่างๆ จากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนโดยนับเป็นจำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ดังกล่าวต่อปีโดยเฉลี่ย

5. การได้รับการประชุมชี้แจง และอบรมเกี่ยวกับศูนย์สาธิต การตลาด หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตได้รับการประชุม ชี้แจงการอบรมหรือการสาธิต การแนะนำเกี่ยวกับเรื่อง ศูนย์สาธิตการตลาด จากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยแยกเป็น เคยได้รับการชี้แจงและไม่เคยได้รับการชี้แจง

6. สถานภาพการเป็นผู้นำท้องถิ่น หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มออม ทรัพย์ เพื่อการผลิต ได้รับการแต่งตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่ง หรือเป็นคณะกรรมการในระดับหมู่บ้าน หรือตำบล เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการสภาตำบล กรรมการหมู่บ้าน กรรมการกลุ่มสตรี กรรมการกลุ่ม เยาวชน กรรมการกลุ่มเกษตรกร กรรมการกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต ผสส. อสม.

7. การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ที่ไม่ใช่กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร ลูกเสือชาวบ้าน เป็นต้น

8. ความรู้ความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินงาน ของศูนย์สาธิตการตลาด หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของ สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตในด้านความรู้ความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินงานของศูนย์สาธิตการตลาด

9. การยอมรับการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด หมายถึง คะแนนที่ ได้จากการตอบแบบสอบถาม วัดการยอมรับการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด

10. สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต หมายถึง สมาชิกกลุ่มออม ทรัพย์ เพื่อการผลิต ตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช